

Maitasun erromantikoaz

ANE ABLANEDO LARRION
IRAKASLEA

DOM CAMPISTRON

Gehiago entzuten da orain maitasun erromantikoaren auziaz hitz egiten, eta gainera eta zorionez, modu kritikoan. Azkenean, harreman sexu-afektiboen gaia bere sakonean hasi gara aztertzen, zein handiak diren bikote harreman batek izan eta eman behar duenari buruz egiten ditugun espektatibak, zein okerra den maitasun onak izan behar duenari buruz eraiki dugun kontzeptua.

Maitasun erromantikoaren mitoak kalte handia eragiten du. Hasteko, behin ere ez delako irudikatu dugun bezalako izaten, edo filmetan agertzen den modukoa, eta noski, horrek zapuztu egiten gaituelako, horrekin batera datorren porrot sentsazioarekin, geure buruaren balioaz egiten dugun interpretazio okerraren albo kalteekin, eta abar. Egia da gauzak aldatzen ari direla, edo horren sentsazioa dugula, baina nerabeekin lan egiten dugunok ongi frogatu dezakegunez, ez nahi izango genukeen azkartasunez. Gauzak aldatu dira, bai, baina ez hainbeste.

Kontua, dena den, harago doa. Arazoa ez da bikote harremanak ez direla inoiz izaten kontaktu diguten bezalakoak –edo behintzat ez hori bakarrik– baizik eta hala izan ahal balute ere, ez direla

osasungarriak. Erran nahi baita, bikote instituzioaren zentralitatea bera dela auzitan jarri beharrekoa, eta ez bakarrik bikotean egoteko dagoen modu toxiko samar hori. Bai, beharrezkoa da bikotekide(ar)ekin erlazionatzeko modua aldatzea, baina baita bikotea beti harreman sozial eta instituzional guztien oinarria izatea ere. Bestela, azaletik baizik ez gatzaizkio gaiari heltzen ari.

Ez dakit inoiz ohartu zaretan, baina lotsa-emangarriak dira bikote instituzioak gure gizartean daukan balio, prestigio, pribilegio mordoa, eta nagusitasuna. Nola liteke, adibidez, ama zaindu beharragatik edo amaren heriotzagatik hiru edo lau eguneko baimena izatea lanera joan behar ez izateko, eta ezkontzeagatik bi asteko oporraldia izatea? Ere mu administratiboko askoz adibide gehiago eman litezke, baina hori bereziki adierazgarria dela uste dut, ongi ilustratzen du azpian daukan esanahi eta ideologia. Niretzat, zer nahi duzue esatea, eskandalu bat da.

Eta maila pertsonalean ere, antzera. Bikote formatuaren gainean eraikitzen da bizitza sozial nagusia, bikotean aurkeztu ohi gara eremu sozialera, bikotea da gehien zaintzen dugun harremana, ez dugunean gehien desio duguna. Bi-

kotea da gure bizitzaren erdigunea, gorentasunaren etiketa eman diogun lotura, eta hori, noski, beste harreman batzuen kaltetan.

Izan ere, laguntasunarenak beharko luke, ene irudiko, instituzionalki nola sozialki, gehien zaindu beharko genukeen lotura, lagunaren sarea baita gehienetan sostengua bermatzen diguna, denboran iraun egiten duena. Harreman sexu-afektibo onen oinarrian ere egoten dena, adiskide on izatearen baldintza.

Urrun gaude, ordea, horretatik. Lagun on batek ez du errekonozimendurik, ez dugu bera zaintzeko baimen lanegunik, ezin diogu herentzia utzi, ez bederen bikote bati utziko bagenio edukiko lituzkeen baldintza beretan, adibidez. Eta pertsonalki, zenbatetan ez ote d(it)ugun laguna(k) bigarren maila batera jaitsi, nobio edo nobia bat topatu dugunean, sare afektiboa pertsona bakar baten truke ahaztuta.

Brigitte Vasallok polimaitasunari ematen dion adierarekin bukatu nahi nituzke hitzok. Polimaitaleak dira lotura bakar bati lehentasuna ematen ez dioten horiek. Sare (sexu-)afektiboa maila bertsuan zaintzen duten horiek. Nik, hor, sekulako iraultza ikusten dut. ●